

Syytetty numero yksi:

Hermann Göringin puolustautuminen syytteisiin rikoksista ihmisyyttä vastaan Nürnbergin oikeudenkäynnissä

Oulun yliopisto
Historiatieteet
Kandidaatintutkielma
27.4. 2017
Vesa Karppinen

Sisällys

JOHDANTO	3
1. ”VOITTAJAT OVAT AINA TUOMAREITA, HÄVINNEET AINA SYYTETTYJÄ” - GÖRING SYYTETTY NUMERO YHTENÄ	9
2. ”GLEICHSCHALTUNG” - GÖRING JA KANSALLISSOSIALISTINEN VALTA- JA SORTOJÄRJESTELMÄ.....	16
3. ”ENDLÖSUNG” - GÖRING JA JUUTALAISET	22
LOPPULAUSE	27
LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	29

JOHDANTO

Filosofi HANNAH ARENDT esitti Adolf Eichmannin¹, Holokaustin pääorganisaattorin oikeudenkäyntiä käsittelevässä teoksessaan *Eichmann in Jerusalem* käsityksen että kansallissosialismin rikoksista vastuussa olleet yksilöt olivat harmaan tylsiä, mielikuvituksettomia mutta tehokkaita byrokraatteja.² Tämä luonnehdinta ei pätenyt Hermann Göringiin (1893 – 1946). On epätodennäköistä että Göring olisi pyrkinyt selittämään tekojaan samalla tavoin kuin kansallissosialistisen murhakoneiston teknokraatti Eichmann tai Auschwitzin ja Treblinkan komendantit Rudolf Höss ja Franz Stangl. Eichmann ja Höss kertoivat vain totelleensa käskyjä³ ja Stangl selitti vain jotenkin ajautuneen joukkomurhaajaksi vaikkei ollut aikaisemmin ketään tarkoituksella vahingoittanut⁴. Ensiksikin Göringin asema kansallissosialistisen valtion hierarkiassa oli Hitlerin jälkeen korkein. Hän oli Saksan valtakunnanmarsalkka, Saksan parlamentin *Reichstagen* puheenjohtaja, *Luftwaffen* ylipäällikkö, suurimman osavaltion Preussin ministeripresidentti, Saksan talouden nelivuotissuunnitelman⁵ johtaja ja heinäkuusta 1941 huhtikuuhun 1945 Hitlerin nimetty seuraaja kaikissa tämän viroissa. Toiseksi Göring edusti, RICHARD OVERYN sanoin, fasismin korruptoituneinta muotoa⁶. Verrattuna Eichmannin värittömään keskinkertaisuuteen tai SS-valtakunnanjohtaja Himmlerin⁷ kansakoulunopettajamaisen habituksen takana piilevään jääkylmään fanatismiin Göring oli ylipainoisena, keikarointiin taipuvaisena rehentelijänä hyvin inhimillinen hahmo. *Der Eiserne*, rautainen Göring pyrki antamaan suurelle yleisölle kuvan itsestään renessanssimiehenä, värikkäänä ja joviaalina entisenä sotilaana ja puoluetistelijana, kansallissosialistisen järjestelmän ihmiskasvoina⁸. Kansallissosialismin johtajien keskuudesta Göring erottuu selkeästi poikkeavana, ehkä jopa elämää suurempana hahmona. Jo ennen kansallissosialistisen liikkeen syntyä ja Göringin osallisuutta siinä oli hän tunnettu sotasankari. Samalla hän jakoi täysin Hitlerin ajatukset rotuun pohjautuvasta imperialismista ja oli tärkein tekijä Hitlerin jälkeen taloudellisissa ja sotilaallisissa valmisteluissa valloitusotien

---

¹ SS-everstiluutnantti Adolf Eichmann (1906 – 1962) oli Gestapon juutalaisasiain osaston päällikkö.

² Elon 2006, xii – xiii.

³ Arendt 1964, 21 – 22.

⁴ Sereny 1974, 364.

⁵ Nelivuotissuunnitelman tarkoitus oli valmistella Saksan talouselämä sotaa varten. Overy 1984, 48 – 51.

⁶ Overy 1984, 1.

⁷ Heinrich Himmler (1900 – 1945), SS:n I. *Schutzstaffelin*, kansallissosialistien puolisoitilaallisten joukkojen komentaja, *Reichsführer-SS* 1929 - 1945. SS oli vastuussa mm. keskitysleireistä. Kuten Göring, Himmler joutui Hitlerin epäsuosioon juuri ennen loppua yritettyään neuvotella rauhasta länsiliittoutuneiden kanssa. Jäätyään brittien vangiksi Himmler teki itsemurhan toukokuussa 1945. Tusa & Tusa 1983, 34.

⁸ Overy 1984, 18 – 19.

käymiseksi.⁹

Tämä tutkielma tarkastelee Göringin käyttäytymistä ja hänen omaa puolustusstrategiaansa häntä vastaan esitettyihin syytteisiin rikoksista ihmisyyttä vastaan Nürnbergin oikeudenkäynnissä. Göringin keskeisestä asemasta kansallissosialistisessa Saksassa huolimatta on häntä koskeva tutkimus vähäisempää kuin voisi yhtäkkiä ajatella. Osaltaan tämä selittyy siltä että päinvastoin kuin ahkerien päiväkirjanpitäjien kuten propagandaministeri Joseph Goebbelsin tai Himmlerin kohdalla Göringiltä jäi jälkeen hyvin vähän henkilökohtaisia dokumentteja. Göringin Nürnbergin oikeudenkäynnissä antama todistajanlausunto ja hänen käyneensä keskustelut amerikkalaisen psykologin GUSTAVE GILBERTIN kanssa ovat näinollen tärkeimpiä lähteitä selvittäessä Göringin ajatusmaailmaa.

Tutkielman teoreettisena tarkastelukysymyksenä on esiintyvätkö historioitsija ROBERT O. PAXTONIN fasismia yleisellä tasolla käsittelevässä teoksessaan *The Anatomy of Fascism* muotoilemat fasismin ”liikkeellepanevat intohimot” (*mobilizing passions*) oikeutuksina Göringin selvityksissä omiin ja kansallissosialistisen järjestelmän tekoihin. Kysymys on merkittävä, koska se pyrkii selvittämään ja havainnollistamaan mikä vaikutus koko ajan poliittisessa elämässä vaikuttavilla alkuimpulsseilla voi olla totalitaristisen joukkotuhojärjestelmän oikeuttamisessa. Paxtonin mukaan nämä alkuimpulssit, liikkeellelaittavat intohimot, jotka johtavat toimintaan ovat tärkeämpiä fasismissa kuin filosofia tai keskeisiksi esitetyt periaatteet, jotka tarpeen tullen ovat joustavia tai uhrattavissa¹⁰. Näitä alkuimpulsseja ovat tuntemus yhteiskunnallisesta kriisistä ja rappion tilasta jota ei voida ratkaista perinteisin keinoin ja jonka syyt löytyvät liberalismista, yhteiskuntaluokkien vastakkaisuudesta ja vieraista vaikutteista; pyrkimys yhtenäisempään ja puhtaampaan yhteisöön joko suostuttelun tai väkivallan keinoin; uhriuden kokemuksesta mikä oikeuttaa väkivallan oletettuja sisäisiä ja ulkoisia vihollisia kohtaan; usko yhteen kohtalon valitsemaan kansalliseen johtajaan; usko johtajuuden vaistonvaraisuuteen rationaalisuuden yli ja usko valitun yhteisön oikeuteen hallita kaikkia muita välittämättä moraalista ja laeista vahvimman oikeudella. Yleisellä tasolla fasismi – kuten sen saksalainen ilmentymä kansallissosialismi – pohjautuu kiihkonationalismiin, toiminnan ensisijaisuuteen, mustavalkoiseen näkemykseen historiasta kamppailuna hyvän ja pahan välillä ja uskomukseen oman yhteisön olevan uhri.¹¹

Hermann Wilhelm Göring syntyi Rosenheimissa, Baijerissa 12.1. 1893 Heinrich George Göringin, keisarillisen Saksan siirtomaahallinnon vanhemman virkamiehen ja Franziszka

⁹ Overy 1984, 238.

¹⁰ Paxton 2004, 219.

¹¹ Paxton 2004, 40 – 42; Paxton ei käsittele teoksessaan Göringiä tai Nürnbergin oikeudenkäyntiä.

Göringin neljäntenä lapsena.¹² Göringin kummisetä ja hänen äitinsä rakastaja Hermann Ritter von Epenstein otti perheen suojelukseensa Heinrich Göringin eläköidyttyä taaten perheelle keskiluokkaista taustaansa korkeamman elintason. Göring vietti lapsuutensa Mauterndorfin ja Veldensteinin linnoissa Baijerissa ja Itävallassa keskiaikaisten ritaritarujen ympäristössä. Isänsä tavoin Göring opiskeli nuorukaisena Karlsruhen sotilasakatemiassa valmistuen erinomaisin arvosanoin 19-vuotiaana vuonna 1912.¹³ Maailmansodan puhjetessa elokuussa 1914 Göring oli maavoimien luutnantti mutta sairastuttuaan hän anoi siirtoa keisarillisiin ilmavoimiin. Göring eteni nopeasti ilmavoimissa ja oli rohkea lentäjä tullen palkituksi korkeimmalla saksalaisella kunniamerkillä, *Pour le Mérité*llä. Kuuluisan Punaisen Paronin, Manfred von Richthofenin kaaduttua seurasi Göring tätä hävittäjälaivue *Jagdgeschwader Freiherr von Richthofen No. 1:n* komentajana.¹⁴

Saksan häviö maailmansodassa ja keisarikunnan luhistuminen pudotti Göringin tyhjän päälle. Hän oli varaton ja hänen sotilaan ja lentäjän taidoillaan ei ollut kysyntää uudessa Weimarin tasavallassa. Monarkistina ja konservatiivina hän suhtautui sosiaalidemokraattien johtamaan tasavaltaan vihamielisesti. Göring lähti Saksasta Tanskaan ja Ruotsiin missä hän ansaitsi elantonsa tempulentäjänä ja lentäen ilmataksia. Asiakkaansa kreivi Erik von Rosenin Rockelstadtin linnassa Ruotsissa hän tapasi von Rosenin kälyn Carin von Kantzowin johon hän rakastui. Carin erosi miehestään seuraten Göringiä Müncheniin missä tämä opiskeli historiaa ja valtiotieteitä vuonna 1922. Heidät vihittiin helmikuussa 1923.¹⁵

Useimpien sotaveteraanien ja yliopisto-opiskelijoiden tavoin Göring uskoi että Saksan häviö maailmansodassa johtui tasavallan johtoon nousseiden poliitikkojen ”tikarinpistosta selkään” (*Dolchstoß-Legende*). Tappiota, tasavaltaa ja vihattua Versaillesin rauhansopimusta vastaan oli Baijerissa noussut useita kiihkonationalistisia järjestöjä. Yksi niistä oli Adolf Hitlerin johtama Saksan kansallissosialistinen työväenpuolue *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei* (NSDAP) johon Göring liittyi. Tämä oli Göringin elämän taitekohta. Hitlerissä Göring löysi hahmon jolle antaa ehdoton kuuliaisuutensa ja Göringissä Hitler löysi tarmokkaan ja puolueelle kunniallista imagoa tuovan paladiinin. Hitler nimitti Göringin puolueen puolisoitilaallisten *Sturmabteilung* -joukkojen I. SA:n komentajaksi joiden koko oli vuonna 1923 11 000 miestä. Marraskuun 9. 1923 Hitler yritti kaapata vallan Baijerissa uskoen saavansa taivuteltua Saksan armeijan Reichswehriin ja kiihkonationalistiset voimat taakseen marssille kohti Berliiniä

---

¹² Mosley 1974, 17 – 18.

¹³ Mosley 1974, 20 – 26.

¹⁴ Mosley 1974, 28 – 53.

¹⁵ Mosley 1974, 73 – 84.

tuhotakseen tasavallan. Vallankaappausyritys päättyi Münchenin Feldherrenhallella ammuttuihin laukauksiin Baijerin poliisijoukkojen pysyessä uskollisina tasavallalle. Göring haavoittui kaappausyrityksessä poliisien luodeista nivusiin. Hitler pidätettiin mutta haavoittunut Göring pakeni maasta.¹⁶

Seuraavat lähes neljä vuotta Göring vietti maanpaossa. Haavoittuminen vallankaappausyrityksessä oli tehnyt hänestä morfiiniriippuvaisen josta hänet parannettiin Langbron mielisairaalassa Ruotsissa. Yleisen poliittisiin rikoksiin liittyvän armahduksen myötä Göring palasi Saksaan marraskuussa 1927. Kansallissosialistinen puolue, joka nyt korosti parlamentaristista tietä valtaan nimitti Göringin yhdeksi ehdokkaakseen kevään 1928 vaaleissa ja toukokuussa 1928 Göringistä tuli Reichstagin jäsen.¹⁷ Suuren lamakauden iskiessä voimakkaana Saksaan vuoden 1930 vaaleissa kansallissosialistien paikkamäärä nousi kahdestatoista 108:een ja heinäkuun 1932 vaaleissa kansallissosialisteista tuli Reichstagin suurin puolue. Vuonna 1931 leskeytynyt Hermann Göring nimitettiin Reichstagin puheenjohtajaksi (vrt. Suomen eduskunnan puhemies). Kun Hitler nimitettiin valtakunnankansleriksi 30.1. 1933 nimitettiin Göring hallitukseen salkuttomaksi ministeriksi ja suurimman osavaltion Preussin sisäministeriksi.¹⁸ Hermann Göringin ura vallankäyttäjänä ja kansallissosialistisen järjestelmän rakentajana oli alkanut.

Nürnbergin oikeudenkäynnissä, joka kesti marraskuusta 1945 syyskuuhun 1946, *The International Military Tribunal* (IMT) asetti syytteen ja tuomitsi sodan hävinneen kansallissosialistisen Saksan poliittisen ja sotilaallisen johdon IMT:n perustamiskirjassa määritettyjen syytekohtien mukaan. Syytekohtia oli neljä: kaksi ensimmäistä käsittelivät rikoksia rauhaa vastaan, kolmas käsitteli sotarikoksia ja neljäs käsitteli rikoksia ihmisyyttä vastaan. IMT:n mukaan syyllisiä teoista olivat niistä määränneet johtajat, niiden organisoijat ja toteuttajat.¹⁹ Amerikkalaisista, brittiläisistä, neuvostoliittolaisista ja ranskalaisista koostunut kansainvälinen sotilastuomioistuin syytti Göringiä jokaisen syytekohtan perusteella. Oikeus totesi Göringin olevan syyllinen kaikkiin neljään kohtaan ja tuomitsi hänet kuolemaan hirttämällä. Vain muutamaa tuntia ennen kuin hänen oli määrä astua hirttolavalle Göring teki itsemurhan syanidikapselilla. Neljäs syytekohta – rikokset ihmisyyttä vastaan - jota tämä tutkimus käsittelee, oli rikosnimike jota ei ollut koskaan ennen käytetty oikeudenkäynneissä. Tästä syystä syytettyjen asianajajat esittivät valituksen sillä perusteella ettei ketään tulisi tuomita taannehtivan lain perusteella²⁰. Kansallissosialistisen järjestelmän hirmutekojen laajuus ja järjestelmällisyys oli perusteena

¹⁶ Mosley 1974, 84 – 112.

¹⁷ Mosley 1974, 114 – 142.

¹⁸ Mosley 1974, 149 – 184.

¹⁹ Taylor 1993, 648, 654.

²⁰ Ross 2014, 8.

syytekohtaan muotoilulle.²¹ Rikokset ihmisyyttä vastaan kattoivat syytekohtaan mukaan murhat, joukkomurhat, orjuuttamisen, pakkosiirrot ja muut epäinhimilliset siviiliväestöä kohtaan tehdyt teot ja vainoamisen poliittisten, rodullisten tai uskonnollisten syiden vuoksi.²²

Tämä tutkielma jakautuu kolmeen käsittelylukuun. Ensimmäinen luku käsittelee Göringiä yleisesti oikeudenkäynnin aikana. Toinen ja kolmas luku käsittelevät Göringin todistajanlausuntoa, hänen osuuttaan kansallissosialistisen sortokoneiston luomisessa ja johtamisessa ja hänen osuutta juutalaisia kohtaan tehtyihin julmuuksiin ja joukkomurhiin.

Tutkielman tärkein alkuperäislähde on IMT:n pöytäkirjojen viralliset englanninkieliset transkriptiot, erityisesti Göringin oikeudessa maaliskuussa 1946 antama kahdeksan päivää kestänyt todistajanlausunto. Göringin merkittävimmät kuulustelijat olivat hänen puolustusasianajaja Otto Stahmer, yhdysvaltojen pääsyyttäjä Robert Jackson, brittisyöttäjä Sir David Maxwell-Fyfe ja neuvostoliittolaissyöttäjä kenraali Rudenko. Göringin saksankielisen puheen käänsi englanniksi saksalaissyntyinen brittiupseeri Wolf Frank²³.

Toisena merkittävänä alkuperäislähteenä on psykologi Gustave M. Gilbertin kirja *The Nuremberg Diary*. Yhdysvaltain armeijan palveluksessa olleen Gilbertin tehtävä oli huolehtia syytettyjen mielenterveydestä. Gilbert ei kirjassaan peitellyt syytettyjä kohtaan tuntemaansa vastenmielisyyttä mutta pyrki ymmärtämään heitä ja hänen päivittäin ylösmerkitsemänsä keskustelut syytettyjen kanssa valaisevat hyvin heidän ajatuksiaan ja tuntemuksiaan.²⁴ Taustoittavana lähdekirjallisuutena on oikeudenkäynnin amerikkalaiseen syyttäjistöön kuuluneen TELFORD TAYLORIN muistelmateos *The Anatomy of the Nuremberg Trials – A Personal Memoir*.

Kansallissosialistisen Saksan historiaa taustoittaa brittiläisen MICHAEL BURLEIGHIN teos *Kolmas Valtakunta – uusi historia*. Nürnbergin oikeudenkäyntiä yleisesti kuvaavana tutkimuskirjallisuutena on historioitsija/toimittaja -pariskunnan ANN & JOHN TUSAN *The Nuremberg Trial*. Hermann Göringin henkilöhistoriaa valottavat LEONARD MOSLEYN *The Reich Marshal – A Biography of Hermann Goering* ja Richard Overyn *Goering – Hitler's Iron Knight*. Mosleyn elämäkerta keskittyy enemmän Göringiin henkilönä kuvaten hänet osaltaan sympaattisena mutta moraalittomana Hitlerin ja kansallissosialismin pyrkimysten edistäjänä. Overyn teos keskittyy enemmän Göringin rooliin poliitikkona ja vallankäyttäjänä. Mosleyn ja Overyn kirjat täydentävät toisiaan ollen kuin kolikon kaksi puolta: Göring ei pelkästään ollut joviaali ”kansallissosialismin ihmiskasvot” kaikkine omalaatuisuuksineen vaan myös

---

²¹ Tusa & Tusa 1983, 87.

²² Taylor 1993, 648.

²³ Tusa & Tusa 1983, 219.

²⁴ Nicholson 2016, 66.

vallanhimoinen, brutaali, häikäilemätön aktiivinen toimija kansallissosialistisessa
valtajärjestelmässä.

1. "VOITTAJAT OVAT AINA TUOMAREITA, HÄVINNEET AINA SYYTETTYJÄ"²⁵ - GÖRING SYYTETTY NUMERO YHTENÄ

Adolf Hitlerin tehdessä itsemurhan 30.4. 1945 neuvostojoukkojen vallatessa Berliiniä oli Hermann Göring SS:n vankina lapsuusmaisemissaan Mauterndorfin linnassa. Hitlerin päätettyä jäädä Berliiniin Göring oli lähettänyt 22.4. sähkeen Hitlerille tiedustellen tulisiko hänen ottaa valtakunnan johto käsiinsä vuoden 1941 vallanperimyssäädöksen mukaisesti. Hitlerin yksityissihteeri Martin Bormann sai Hitlerin uskomaan että Göring yritti kaapata vallan ja Hitler erotti Göringin tämän kaikista viroistaan ja Bormann määräsi hänet pidettäväksi maanpetoksesta. SS-miehet eivät kuitenkaan täyttäneet Bormannin käskyä surmata Göring ja vapauttivat hänet toukokuun alkupäivinä. Göring uskoi, että lähestyvät amerikkalaisjoukot kohtelisivat häntä valtiomiehen tavoin ja hän antautui vapaaehtoisesti. Yhdysvaltain Seitsemännen Armeijan johto kestisi Göringiä shampanjalla, mutta länsiliittoutuneiden ylimmän johdon kuullessa tästä Göringin osa muuttui juhlitusta vihollisesta tavalliseksi sotavangiksi.²⁶ Göringin kuvitelma että hän olisi voinut neuvotella tasavertaisessa asemassa amerikkalaisten kanssa havainnollistaa hyvin kuinka vieraantunut hän oli todellisesta sotatilanteesta ja siitä kuinka liittoutuneet pitivät häntä sotarikollisena.

Toukokuusta syyskuuhun 1945 korkeimmat vangitut kansallissosialistijohtajat olivat kuulusteltavana Mondorfissa, Luxemburgissa. Mondorfissa Göring vieroitettiin riippuvuudestaan mietoihin parakodeiinipillereihin psykiatri Douglas Kelleyn toimesta. Vankeudessa Göringin fyysinen ja henkinen kunto koheni painon laskiessa noin 125 kilosta 90 kiloon. Kelleylle Göring sanoi olevansa varma että hänet hirtetään. Hän kuitenkin kielsi olevansa sotarikollinen ja liittoutuneiden oikeuden tuomita hänet. Göring uskoi voivansa jäädä Saksan historiaan suurmiehenä; mikäli hän ei onnistuisi vakuuttamaan tuomareita vakuuttaisi hän ainakin Saksan kansan sankaruudestaan leikitellen ajatuksella että 50 – 60 vuoden päästä jokaisessa saksalaisessa kodissa olisi pieni Hermann Göringin patsas.²⁷ Koska Hitlerin ja Himmlerin kuoltua hän oli ”syytetty numero yksi” joka tulisi puolustamaan kansallissosialistista Saksaa sen voittaneiden vihollisten edessä on Göring oletettavasti nähnyt sen tunnustukseksi asemastaan ja velvoitukseksi luoda sankarillinen myytti Kolmannesta Valtakunnasta.

---

²⁵ Göringin kirjoittama vastaus Gilbertin pyyntöön kuvata ajatuksiaan oikeudenkäynnistä ennen sen alkua yhdellä lauseella ja allekirjoittamaan Gilbertin kopio syytekirjelmästä. Gilbert 1947, 32.

²⁶ Mosley 1974, 375 – 388.

²⁷ Mosley 1974, 393 – 397.

Nürnbergissä karuihin yksittäisselleihin majoitetut 22 kansallissosialistisen Saksan johtajaa²⁸ vastaanottivat syytekirjelmänsä ja listan saatavilla olevista asianajajista 19. lokakuuta 1945.²⁹ Haluamiensa vaihtoehtojen kieltäytyttyä Göring valitsi asianajajakseen kieliläisen tohtori Otto Stahmerin.³⁰ Stahmerin puolustusstrategiana oli ensiksi asettaa syytekohtien validius kyseenalaiseksi; toiseksi kutsua todistajia jotka antaisivat Göringistä paremman kuvan kuin syytteiden pohjalta voisi ajatella ja kolmanneksi kuulustella Göringiä todistajana luottaen tämän puhetaitojen ja itseluottamuksen vaikuttavuuteen.³¹

Ennen oikeudenkäynnin alkua psykologi Gilbert teki syytetyille Wechsler-Bellevuen älykkyystestit. Göringin älykkyysosamäärä oli 138, eli huomattavasti keskimääräistä korkeampi.³² Gilbertin mukaan Göring käyttäytyi testin aikana kuin rehentelevä koulupoika sanoen olevansa vakuuttunut suuremmasta kyvykkydestään keskivertoihmiseen verrattuna. Keskustellessaan Gilbertin kanssa ennen oikeudenkäynnin alkua Göring pyrki antamaan kuvan itsestään realistisena, miellyttävänä ja huumorintajuisena miehenä, joka oli pelannut suurilla panoksilla ja hävinnyt. Göring ei kuitenkaan kyennyt Gilbertin mukaan peittelemään valtavaa egoisimiaan ja kyvyttömyyttään vastaanottaa muuta kuin ihailua ja imartelua johtajuudestaan avoimesti halveksien muita kansallissosialistijohtajia. Alkavaa oikeudenkäyntiä Göring piti pelkkänä poliittisena teatterina jossa lehdistöllä olisi suurempi päätäntävalta kuin tuomareilla. Vaikka Göring arveli Hitlerin vihanneen häntä lopussa, oli hän valmis kantamaan seuraamukset mieluummin kuin että Hitler, Saksan symboli, olisi ollut syytettyjen penkillä. Göringin mielestä Himmlerin olisi pitänyt olla ottamassa vastuu joukkomurhista joista hän myönsi kuulleen vain huhuja.³³

Nürnbergin oikeudenkäynti alkoi 20. marraskuuta 1945 tuomioistuimen³⁴ brittiläisen puheenjohtajan Sir Geoffrey Lawrencen lausunnolla alkavan oikeudenkäynnin ainutkertaisuudesta oikeushistoriassa.³⁵ Ensimmäinen oikeudenkäyntipäivä kului syytekirjelmän läpikäymisessä, ja

---

²⁸ Göringin lisäksi syytettynä olivat Rudolf Hess, Hitlerin entinen varamies; sotilaskomentajat Wilhelm Keitel ja Alfred Jodl; laivastokomentajat Karl Dönitz (jonka Hitler nimitti seuraajakseen valtionpäämiehenä) ja Erich Raeder; ministerit Albert Speer, Walther Funk, Konstantin von Neurath, Wilhelm Frick, Joachim von Ribbentrop ja Hjalmar Schacht; rotuteoreetikko Alfred Rosenberg; Puolan kenraalikuvernööri Hans Frank; SS-kenraali Ernst Kaltenbrunner; miehitettyjen Alankomaiden valtakunnankomissaari Arthur Seyss-Inquart; Hitler Jugendin johtaja Baldur von Schirach; orjatyövoimasta vastannut Fritz Sauckel; entinen valtakunnankansleri Franz von Papen; propagandaministeriön virkamies Hans Fritzche ja antisemitistinen kustantaja Julius Streicher. Saksan työrintaman *Deutsche Arbeitsfrontin* johtaja Robert Ley teki itsemurhan ennen oikeudenkäynnin alkua ja Martin Bormann oli syytettynä *in absentia*. Tusa & Tusa 1983, 93.

²⁹ Tusa & Tusa 1983, 121.

³⁰ Ross 2014, 4.

³¹ Ross 2014, 7 – 8.

³² Gilbert 1947, 30 – 31.

³³ Gilbert 1947, 12 – 15.

³⁴ Tuomioistuimen muut ensisijaiset tuomarijäsenet olivat amerikkalainen Francis Biddle, neuvostoliittolainen Ion Nikitshenko ja ranskalainen Henri Donnedieu de Vabres. Tusa & Tusa 1983, 110 – 111.

³⁵ Tusa & Tusa 1983, 146.

Göring pyrki vetämään huomion itseensä ja osoittamaan asemansa tärkeimpänä syytettynä ilmehtien ja kommentoiden tapahtumia.³⁶ Keskityslleireistä puhuttaessa peitti hän kasvonsa.³⁷

Kun syytettyjen tuli antaa vastineensa, Göring oli valmistellut lyhyen lausunnon jossa hän julisti Suur-Saksan valtakunnanmarsalkkana ottavansa poliittisen vastuun kaikista teoistaan ja käskyistään. Hän julisti toimineensa kaikessa Saksan kansan parhaaksi ja siksi hänen tulisi vastata teoistaan Saksan kansan edessä saksalaisessa oikeudessa. Hän kielsi tekojensa rikollisuuden, ja ei suostunut ottamaan vastuuta teoista joista hän ei ollut tietoinen. Tuomari Lawrence keskeytti Göringin vaatien vain vastauksen syytön tai syyllinen. Göring vastasi olevansa syytön.³⁸

Göring oli oikeudessa tarkka asemansa tärkeydestä ja ainutlaatuisuudesta, historiallisesta roolistaan. Gilbertille Göring ilmaisi tyytyväisyytensä ettei hän joutunut allekirjoittamaan Saksan antautumissopimusta koska kansa ei arvosta johtajaa joka tunnustaa tappion.³⁹ Amerikkalaisen syyttäjän Ralph Albrechtin mainittua virheellisesti Göringin olleen kolmas Hitlerin ja Hessin jälkeen vallanperimysjärjestyksessä Göring vimmastui ja huitoi käsillään julistaen kovaan ääneen olleensa numero kaksi.⁴⁰

Oikeudenkäynnin aikana Göring pyrki vaikuttamaan kanssasyytettyihinsä että nämä eivät myöntäisi syyllisyyttään tai tuomitsisi Hitleriä ja kansallissosialismia. Varusteluministeri Albert Speer selitti Gilbertille Göringin toimivan niin jotta hänet nähtäisiin sankarina.⁴¹ Gilbertille Göring kuvaili vannomaansa uskollisuutta Hitlerille rikkomattomana periaatteena ja kuinka saksalaisen sankarin uskollisuus ei aina ole helppoa.⁴² Göring kielsi moraalin merkityksen kansakunnan edun olleessa kysymyksessä.⁴³ Hän väitti että lausunnoissaan kansallissosialismin tuominneet syytetyt kuten Speer, Schirach ja Schacht⁴⁴ olisivat tehneet sopimuksen oikeuden kanssa saadakseen lievemmän tuomion ja sanoi tulevansa mieluummin kutsutuksi murhaajaksi kuin tekopyhäksi opportunistiksi.⁴⁵ Todistajana olleen SS-kenraali Bach-Zelewskin kerrottua Himmlerin selittäneen itäisen sotaretken tarkoituksena olevan 30 miljoonan slaavin hävittäminen Göring raivostui. Hän kutsui Bach-Zelewskiä likaiseksi petturiksi joka, vaikka oli murhaaja itsekin, möi sielunsa pelastaakseen oman henkensä.⁴⁶

---

³⁶ Taylor 1993, 166.

³⁷ Tusa & Tusa 1983, 149.

³⁸ Tusa & Tusa 1983, 150.

³⁹ Gilbert 1947, 79 – 80.

⁴⁰ Taylor 1993, 178.

⁴¹ Gilbert 1947, 121 – 122.

⁴² Gilbert 1947, 400 – 401.

⁴³ Gilbert 1947, 370.

⁴⁴ Albert Speer (1905 - 1981) ja Baldur von Schirach (1907 - 1974) saivat molemmat 20 vuoden vankeustuomiot, Hjalmar Schacht (1877 - 1970) todettiin syyttömäksi ja vapautettiin. Taylor 1993, 563 – 569.

⁴⁵ Gilbert 1947, 418.

⁴⁶ Gilbert 1947, 113 – 114.

Marraskuun 29. 1945 oikeudessa esitettiin amerikkalaisten kuvaama dokumenttifilmi länsiliittoutuneiden vapauttamista keskitysleireistä. Filmin esityksen jälkeen oikeussalissa vallitsi järkyttynyt hiljaisuus.⁴⁷ Filmin aikana synkältä näyttänyt Göring valitti Gilbertille sellissään että filmi oli pilannut muuten niin hauskan iltapäivän tunnelman.⁴⁸ Neuvostoliittolaisten esittäessä myöhemmin sisällöltään vielä järkyttävämmän dokumenttifilmin muun muassa Auschwitzin tuhoamisleiristä Göring piti sitä pelkkänä lavastettuna propagandana. Göring arveli että filmi esitti neuvostoliittolaisten omia hirmutekoja, joista neuvostoliittolaiset syyttivät nyt saksalaisia.⁴⁹

Oikeudenkäynnin kestettyä reilut kolme kuukautta olivat syyttäjät pitäneet esityksensä ja puolustuksen oli määrä aloittaa. Göringin tapaus käsiteltiin ensimmäisenä. Puolustuksensa aikana Göring filosofoi Gilbertille kuinka historian ja valtiopolitiikan voimat määrittävät tapahtumien kulun ja että yksilö ei pysty vaikuttamaan kohtaloonsa. Gilbert piti tätä historiallista fatalismia Göringin egon suojakeinona lakaista moraaliset kysymykset geopoliittisten voimien alle.⁵⁰ Humanitarismin Göring tuomitsi suuruuden saavuttamisen esteenä. Tshingis Khanin, Rooman tai Britannian imperiumeja ei oltu rakennettu inhimillisille periaatteille, ja silti ne saavuttivat historiallisen arvostuksen. Gilbertin esittäessä mielipiteen, että ihmiskunta ei enää 20. vuosisadalla pitänyt sotaisuutta ja murhaamista suuruuden merkkeinä, Göring hylkäsi ajatuksen amerikkalaisen - jonka oma maa oli noussut suuruuteen vallankumouksen, sotien ja verilöylyjen kautta – tunteellisena idealismina.⁵¹

Göringin puolustus alkoi hänen asianajajansa Stahmerin esityksellä. Argumentoituaan oikeuden puolueettomuutta ja sen taannehtivaan lakiin perustuvaa luonnetta hän kutsui kuusi todistajaa todistamaan Göringin puolesta: ilmavoimien kenraali Karl Bodenschatzin, sotamarsalkka Erhard Milch, eversti Bernd von Brauchitschin, valtiosihteeri Paul Kornerin, sotamarsalkka Albert Kesselringin ja insinööri Birger Dahlerusin. Stahmerin pyrkiessä etäännyttämään Göringiä Hitleristä, Bodenschatz todisti että heidän välit olivat huonontuneet vuodesta 1943 lähtien. Bodenschatz ja Milch todistivat että kansallissosialistisen hallinnon sisäinen kommunikaatio oli vähäistä ja tietämättömyys tapahtumista oli yleistä. Kornerin avulla Stahmer pyrki todistamaan oikeudelle että Göringin perustamilla keskitysleireillä oli legitiimi tarkoitus – valtion turvallisuus – ja että hän olisi vastustanut epäinhimillistä kohtelua.⁵² Taylorin mukaan

---

⁴⁷ Tusa & Tusa 1983, 160.

⁴⁸ Gilbert 1947, 45 – 49.

⁴⁹ Gilbert 1947, 161 – 162, 136 – 137.

⁵⁰ Gilbert 1947, 188 – 189.

⁵¹ Gilbert 1947, 202.

⁵² Ross 2014, 8 – 12.

Stahmerin kutsumien todistajien lausunnot eivät auttaneet puolustusta.⁵³ Maaliskuun 13. 1946 Göring nousi todistajanpenkkiin, jossa Stahmerin lisäksi häntä kuulustelivat amerikkalaiset, englantilaiset ja neuvostoliittolaiset syyttäjät. Göringin kahdeksan päivää kestäneen todistajanlausunnon sisältöä käsitellään tämän tutkimuksen seuraavissa luvuissa.

Stahmerin jälkeen Göringiä kuulusteli amerikkalaisten pääsyyttäjä Robert Jackson joka epäonnistui ristikuulustelussaan.⁵⁴ Göringin pitkiin vastausmonologeihin hermostuneen Jacksonin kuulustelustrategia epäonnistui koska hän ei ymmärtänyt vastustajansa olevan piittaamatta yleisesti hyväksytyistä moraali- ja lakinormeista. Yrittäessään saada Göringin puolustamaan esimerkiksi puolueettomaan maahan hyökkäämistä tämä myönsi teon auliisti kuin kyseessä olisi mitä luonnollisin asia.⁵⁵ On luultavaa, ettei idealistinen Jackson yksinkertaisesti kyennyt ymmärtämään Göringin fasistisen maailmankatsomuksen pohjautuvan moraaliarvojen sijasta pelkkään voiman oikeutukseen.

Brittiläinen syyttäjä Sir David Maxwell-Fyfe onnistui Jacksonia paremmin kuulustellessaan Göringiä. Maxwell-Fyfe järjestelmällisesti hyökkäsi vastaan Göringin väitteitä tietämättömyydestä tuhoamisleireistä ja orjatyövoiman käytöstä. Maxwell-Fyfe todisti että nelivuotissuunnitelman johtajana Göring oli parhaassa tapauksessa syyllinen rikolliseen välinpitämättömyyteen tai pahimmassa tapauksessa hän oli täysin tietoinen mitä leireillä tapahtui.⁵⁶ Neuvostoliittolainen syyttäjä kenraali Roman Rudenko jatkoi orjatyövoimakysymyksen parissa saaden Göringin myöntämään vastuunsa miehitettyjen maiden pakkotyövoiman käytöstä.⁵⁷

Göringin tapauksen käsittely oli kestänyt 12 päivää. Koska Göringin kuulustelu oli käsitellyt kansallissosialistisen liikkeen historian ja tavoitteet päätti oikeus etteivät muut syytetyt saa käsitellä aihetta muuten kuin oman puolustuksensa rajoissa.⁵⁸ Gilbertille Göring uhkui tyytyväisyyttä puolustukseensa – hän oli kohdannut Yhdysvaltain, Britannian, Ranskan ja Neuvostoliiton parhaimmat lakimiehet yksin ja oli pärjännyt. Hän oli tyytyväinen historialliseen rooliinsa. Gilbertin mukaan Göringin keskiaikaiseen sankarikäsitykseen kuului vihollisten osoittama ihailu. Nibelungin legendaan vedoten Göring selitti kuinka kaikista rikoksista huolimatta hänen vihollistensa tulisi ihailia hänen uskollisuuttaan Hitlerille.⁵⁹

Gilbertin kerrottua Göringille tämän vaimon Emmyn⁶⁰ sanoneen lehdistössä hänen

⁵³ Taylor 1993, 328 – 329.

⁵⁴ Tusa & Tusa 1983, 284.

⁵⁵ Taylor 1993, 342 – 343.

⁵⁶ Tusa & Tusa 1983, 287 – 288.

⁵⁷ Taylor 1993, 346.

⁵⁸ Taylor 1993, 347.

⁵⁹ Gilbert 1947, 208 – 209.

⁶⁰ Emmy Göring, née Sonnemann (1893 – 1973), näyttelijätär, Göringin toinen vaimo jonka hän nai 1935. Pariskunnan

olevan liian uskollinen Hitlerille, Göring leimasi sen pelkäsi naisten puheiksi. Göring sanoi ymmärtävänsä suunnitelmat murhata venäläisiä vankeja, juutalaisia ja poliittisia vihollisia, muttei ymmärtänyt kuinka Hitler olisi käskennyt murhata naisia ja lapsia. Se oli ainoa asia mikä loukkasi Göringin ”ritarillisuuden tuntoa”. Gilbertin ehdotettua Hitlerin ja Himmlerin olleen psykopaatteja Göring ei kyennyt näkemään Hitleriä sellaisena hyväksyen Gilbertin ajatusleikin, että Hitler ehkä olisi juutalaiskysymykseen tuskastuttuaan käskennyt Himmlerin hoitaa asian keinolla millä hyvänsä.⁶¹ Franz von Papenin syyttäessä Hitleriä valtionpäämieheksi joka oli vastuussa kuuden miljoonan ihmisen murhasta Göring kielsi häntä sanomasta niin. Papenin tivatessa kuka murhasta oli vastuussa, Göring syytti Himmleriä.⁶²

Ennen kuin Nürnbergin tuomioistuin lopetti yksittäisten syytettyjen tapausten kuulemisen ja aloitti rikollisiksi epäillyiden organisaatioiden⁶³ käsittelyn oli syytettyjen, heidän asianajajiensa ja syyttäjien loppulausuntojen vuoro. Stahmerin loppulausunnosta Taylor toteaa, että oli epätodennäköistä että nerokkainkaan lakimies olisi voinut tehdä paljoka Göringin hyväksi ja että Stahmerin lausuntoa oli hyvin vaikea ottaa vakavasti.⁶⁴ Omassa loppulausunnossaan 31.8. 1946 Göring kielsi olleensa tietoinen massamurhista jotka hän tuomitsi ja kielsi koskaan antaneensa käskyä murhata ketään ihmistä. Saksan kansan joka oli antanut kohtalonsa autoritaarisen hallinnon käsiin hän vapautti syyllisyydestä tapahtumiin. Motiivikseen Göring selitti rakkautensa kansaansa, sen onnea, vapautta ja elämää kohtaan.⁶⁵

Gilbertin mukaan tuomioiden jaon päivän lähestyessä Göring myönsi, että kun Saksan kansa saisi tietää oikeudenkäynnin aikana paljastuneista asioista ei mitään Hitler-legendaa voisi syntyä.⁶⁶ Göring lienee tajunnut että kansallissosialistisen Saksan ja sen johtajan Adolf Hitlerin nimissä tehtyjä rikoksia oli mahdotonta puolustaa tai yrittää selittää oikeutetuiksi. Syyskuun 30. 1946 tuomiot jaettiin ja seuraavana päivänä Göringin rangaistukseksi langetettiin kuolema hirttämällä.⁶⁷ Göringin toiveesta huolimatta Stahmer jätti armonanomuksen oikeudelle pyytäen tuomion muuttamista joko elinkautiseksi vankeudeksi tai kuolemaksi ampumalla. Anomus hylättiin.⁶⁸

Gilbertin mukaan viimeisinä päivinä ennen teloitusta Göring epätoivoisesti leikkitteli

ainoa lapsi, tytär Edda syntyi 1938. Mosley 1974, 176 – 177; 273.

⁶¹ Gilbert 1947, 242.

⁶² Gilbert 1947, 378.

⁶³ Rikollisiksi epäiltyjä organisaatioita olivat mm. valtakunnanhallitus, SA, SS, Gestapo ja armeijan yliojohto. Tusa & Tusa 1983, 426 – 440.

⁶⁴ Taylor 1993, 475 – 476.

⁶⁵ IMT vol. 22, 366 – 367.

⁶⁶ Gilbert 1947, 430.

⁶⁷ Mosley 1974, 420 – 421.

⁶⁸ Ross 2014, 7.

yhä unelmallaan omasta sankarillisesta legendasta. Göring halusi tietää mitä Gilbertin hänellä teettämät psykologiset testit, eritoten mustetahratesti, kertoivat hänen persoonastaan. Gilbert sanoi että sairaalloiset neurootikot yleensä epäröivät yhden kortin kohdalla ja sanovat siinä olevan punaisen täplän olevan verta. Göring oli epäröinyt sanomatta mitään yrittäen kuitenkin sormenpäällään hieroa täplää pois, aivan kuten hän olisi kyennyt pyyhkiä veren pois pienellä eleellä. Oikeudessa Göring oli käyttäytynyt samalla tavoin – aina kun esitetty todistusaineisto oli käynyt liian raskauttavaksi, oli Göring ottanut esimerkiksi kuulokkeet pois korviltaan ja katsonut muualle. Gilbertin luonnehdinta oli että Göring oli moraalinen pelkuri joka ei kyennyt kohtaamaan tekojaan.⁶⁹

Vain muutamaa tuntia ennen tuomion määrättyä täytäntöönpanohetkeä myöhään illalla 15.10. 1946 teki Hermann Göring sellissään itsemurhan.⁷⁰ Kyseessä oli viimeinen uhmakas kieltävä ele oikeuden tuomiovallalle; kuolemalla oman käden kautta Göring kieltäytyi kohtaamasta seurauksia omista teoistaan.

---

⁶⁹ Gilbert 1947, 434 – 435.

⁷⁰ Mosley 1974, 427 – 428.

2. "GLEICHSCHALTUNG"⁷¹ - GÖRING JA KANSALLISSOSIALISTINEN VALTA- JA SORTOJÄRJESTELMÄ

Hitlerin tullessa nimitetyksi Saksan valtakunnankansleriksi 30.1. 1933 nimitettiin Göring valtakunnanhallitukseen salkuttomaksi ministeriksi ja Preussin osavaltion sisäministeriksi⁷². Näin Saksan suurimman osavaltion poliisivoimat tulivat Göringin hallintaan. Helmikuun 8. päivä osa SA:sta ja SS:stä asetettiin täydentäviksi poliisivoimiksi tehtävään murskata kansallissosialismin vastustajat Preussissa. Hollantilaisen kommunistin Marinus van der Lubben tekemä valtiopäivätalon tuhopolttot 27.2. 1933 mahdollisti tärkeimmän vastustajan, poliittisen vasemmiston, tukahduttamisen kiihdyttämisen. Kansallissosialistien maaliskuisen vaalivoiton jälkeen Göring perusti ensimmäiset keskitysleirit ja uuden poliittisen poliisijärjestön, Gestapon (*Geheime Staatspolizei*, salainen valtionpoliisi).⁷³

Jacksonin kuulustelussa Göring selitti parlamentaarisen demokratian saaneen Saksan romahduksen partaalle ja kansallissosialistien nousu suurimmaksi puolueeksi osoitti, että saksalaiset halusivat autoritaarisen, johtajaperiaatteelle perustuvan hallinnon. Kyetäkseen toteuttamaan ohjelmansa tuli kansallissosialistien nujertaa kaikki oppositio.⁷⁴ Stahmerin kuulustelussa Göring selitti keskitysleirien perustamisen välttämättömäksi turvallisuustoimenpiteeksi, koska Saksan kommunistinen puolue (KPD) puolisolitaallisine *Rot Front* -joukkoineen muodosti akuutin vallankumous- ja turvallisuusuhan. Tämän vuoksi kansallissosialistit pidättivät yhdellä kertaa tuhansia epäiltyjä vastustajiaan ja sulkivat heidät turvasäilöön keskitysleireihin.⁷⁵ Jacksonille Göring myönsi turvasäilöön otettujen olleen ihmisiä jotka eivät olleet tehneet mitään rikoksia valtiota vastaan mutta joiden odotettiin syyllistyvän valtion vastaisiin rikoksiin mikäli he olisivat vapaina; Göring mainitsi että liittoutuneet tekivät samaa miehityksessä Saksassa.⁷⁶ Göringin kuvaili Saksan olleen kriisissä jonka ratkaisuksi oli koko vallitseva poliittinen järjestelmä tuhottava ja vastarinta murskattava armottomasti välittämättä vakiintuneesta oikeuskäsityksestä. Paxtonin mukaan tärkeä askel fasistisen hallinnon itsensä legitimisoinnissa oli raa'an väkivallan käytön

⁷¹ *Gleichschaltung*, suom. yhdenmukaistaminen. Saksalaisen yhteiskunnan muuttaminen kansallissosialistiseksi. Paxton 2004, 123.

⁷² Huhtikuun 1933 alussa suuri osa Preussin ministeriöistä yhdistettiin valtakunnanministeriöihin pääministeri Franz von Papenin tullessa syrjäytetyksi ja Göringin tullessa nimitetyksi Preussin ministeri-presidentiksi. Overy 1984, 26

⁷³ Overy 1984, 23 – 26.

⁷⁴ IMT vol. 9, 418 – 420.

⁷⁵ IMT vol. 9, 256 – 257.

⁷⁶ IMT vol. 9, 421 – 422.

esittäminen oikeutettuna vasemmiston provokaatioita vastaan⁷⁷.

Stahmerille Göring kertoi vastustaneensa turvasäilöväntien raakaa kohtelua koska hän halusi uudelleen kouluttaa potentiaaliset valtion viholliset kansallissosialismin kannattajiksi. Göringin mukaan raakuuksia tapahtui enimmäkseen SA:n perustamalla epävirallisilla keskitysleireillä jotka hän sulki välittömästi saatuaan tiedon niistä.⁷⁸ Maxwell-Fyfen esitettyä asiakirjan, joka todisti kansallissosialistisen puolueen paikallisvirkaileijoiden olleen tietoisia keskitysleirien kammottavista olosuhteista, epäili Göring asiakirjan aitoutta. Hän sanoi olleensa täysin tietämätön keskitysleirien olosuhteista ja mitä niissä tapahtui sen jälkeen kun oli menettänyt niiden hallinnan SS:lle⁷⁹.⁸⁰

SA:n asianajajan Boehmin kysyttyä Göringiltä kommunisteista SA:n riveissä väitti Göring SA:n päällikön Ernst Röhm⁸¹ sallineen tuhansien kommunistiagitaattorien liittyä SA:han. Göringin mukaan nämä agitaattorit lietsoivat osaltaan SA:n mielivaltaisuutta ja väkivaltaisuutta valtaannousun aikoihin.⁸² Göringin kommentti kommunistien osuudesta SA:n raakuuksiin valaisee hyvin vihollisen, niin sisäisen kuin ulkoisen, keskeisyyttä fasisisessa ajatusmaailmassa. Yrittäessään oikeuttaa kansallissosialistien valtaannousunsa yhteydessä harjoittamaa poliittista terroria pyrki Göring siirtämään syyllisyyttä poliittisille vastustajille tehdyistä raakuuksista kansallissosialistien riveihin piiloutuneille vihollisille.

Toinen maailmansota syttyi 1.9. 1939 viidenkymmenen saksalaisen divisioonan hyökätessä Puolaan. Hyökätessään eri maihin saksalaiset toivat mukanaan uuden poliittisen järjestyksen puuttuen karkeasti alistettujen kansojen elämään. Monilla alueilla saksalaisten miehitys tarkoitti pakkosiirtoja, terroria ja teurastusta paikallisväestölle.⁸³ Puolassa toimeenpannut puolalaisväestön joukkokarkoitukset Göring selitti Stahmerin kuulustelussa oikeutetuiksi koska miljoona saksalaista oli karkoitettu kotiseuduiltaan vuoden 1918 jälkeen. Ennen Saksan valtakuntaan kuuluneiden Puolan alueiden saksalaistaminen oli Göringin mukaan korjaustoimenpide puolalaistamistoimista joista 1919 lähtien Saksa oli tehnyt valituksia Kansainliittoon.⁸⁴ Saksan Versaillesin rauhansopimuksen myötä kokeman vääryyden oikaisemiksi oli Puolan valtion tuhoaminen, puolalaisten pakkosiirrot ja orjuuttaminen Göringin mielestä

---

⁷⁷ Paxton 2004, 84.

⁷⁸ IMT vol. 9, 255 – 259.

⁷⁹ Göring menetti Preussin keskitysleirien hallinnan Himmlerin SS:lle tammikuussa 1934. Overy 1984, 27.

⁸⁰ IMT vol. 9, 609 – 611.

⁸¹ Ernst Röhm (1887 – 1934), yksi varhaisimpia kansallissosialistisen puolueen jäseniä. SA:ta vuodesta 1931 johtanut Röhm murhattiin ns. Pitkien puukkojen yön yhteydessä 1.7. 1934 koska Göringin mukaan hän suunnitteli kansallissosialistisen hallituksen kaatamista. IMT vol. 9, 436.

⁸² IMT vol. 9, 406 – 407.

⁸³ Burleigh 2000, 421 – 423.

⁸⁴ IMT vol. 9, 311 – 312.

oikeutettua. Moraaliset tai lailliset rajoitukset kansan kokeman nöyryytyksen tai tappion hyvittämisessä olivat täysin merkityksettömiä⁸⁵.

Stahmerin kuulustelussa Göring selitti pitävänsä sodankäynnin inhimillistämiseksi muotoiltua Haagin vuoden 1907 yleissopimusta vanhentuneena. Hänen mukaansa moderni, totaalinen sota maa-, meri- ja ilmasodankäynteineen, talous- ja propagandasotineen oli pakostakin ristiriidassa sen pykälien kanssa. Saksan totaalisen sodankäynnin oikeutuksen Göring tiivisti siteeraamalla Winston Churchilliä: taistelussa elämästä ja kuolemasta ei pohjimmiltaan ole sijaa laillisuudelle. Göringin mukaan taloudelliset resurssit, kuten raaka-aineet ja teollisuuslaitokset, olivat Haagin sopimuksessa mainittujen vihollisten aseiden kaltaista sotasaalista joiden hyödyntäminen oli sallittua. Göringin mielestä myös miehitetyn alueen siviiliväestö oli taloudellisessa sodankäynnissä työvoimana hyödynnettävä resurssi.⁸⁶ Rudenkon kysyessä miehitettyjen alueiden siviiliväestön pakkosiirroista Saksaan Göring korosti kyseessä olleen työvoima- ja turvallisuuskysymys. Tarkoituksena oli vastarintaliikkeiden muodostamisen vaikeuttaminen. Hän kielsi kyseessä olleen orjuuttamisen, mainiten että neuvostoliittolaiset olivat pakkosiirtäneet puolalaisia ja ukrainalaisia itään Puolan miehitysalueeltaan sodan alussa.⁸⁷

Maxwell-Fyfen kuulustelussa Göring myönsi että miljoonia siviilejä ja sotavankeja tuotiin pakolla työskentelemään Saksaan, mutta arveli vapaaehtoisten osuuden olleen suurempi kuin 200 000 viidestä miljoonasta.⁸⁸ Stahmerin kuulustelussa Göring myönsi määränneensä rakentaa maanalaisia teollisuuslaitoksia Luftwaffen tarpeisiin. Göring kertoi että hänen vieraillessaan Kahlan työmaalla kaikki, niin saksalaiset työläiset kuin ulkomaalaiset pakkotyöläiset, olivat hyväntuulisia ja tyytyväisiä oloihinsa. Göring myönsi keskitysleirivankien käytön hänen osaltaan varusteluteollisuudessa luonnehtien keskitysleirivankien olleen joko asevelvollisuudesta kieltäytyneitä, poliittisesti epäluotettavia tai muita rangaistusvankeja. Göringin mukaan oli luonnollista että sotaa käyvä maa määrää kaikki työskentelemään kansakunnan hyväksi, ja että keskitysleirivangeille oli parempi työskennellä kuin olla keskitysleirissä. Göring kiisti että tarkoituksena olisi ollut tuhota ihmisiä työllä vaikka arveli että työn olleen paikoin raskasta.⁸⁹ Kuvaavana esimerkikkinä Göringin teettämän työn raskaudesta voidaan pitää hänen johtamansa *Reichswerke Hermann Göringin*⁹⁰ Salzgitterin tehdasta jossa sodan aikana kuoli 10 000

---

⁸⁵ Paxton 2004, 219.

⁸⁶ IMT vol. 9, 361 – 364.

⁸⁷ IMT vol. 9, 636.

⁸⁸ IMT vol. 9, 612 – 613.

⁸⁹ IMT vol. 9, 353 – 355.

⁹⁰ *Reichswerke Hermann Göring* oli Göringin nelivuotissuunnitelman puitteissa perustama kansallissosialistisen valtion johtama ja omistama sotateollisuuskonserni. Overy 1984, 65.

pakkotyöläistä, 6000 heistä ranskalaista.⁹¹ Miehitysvaltansa alle joutuneet ihmiset Göring näki pelkkinä rautanulojen tai ratapölkkyjen kaltaisina hyödykkeinä joiden pakottamisen työskentelemään sortajansa hyväksi oikeutti käsitys sodasta apokalyptisenä kamppailuna kansakunnan elämästä ja kuolemasta. Fasismien sosiaalidarvinistisen moraalikäsitelmän mukaisesti raa'an voiman antama valta-asema oikeutti hallitsemaan muita ilman mitään rajoitteita⁹².

Operaatio Barbarossa, Saksan hyökkäys Neuvostoliittoon 22.6. 1941 oli modernin sotahistorian suurin hyökkäys. Kyseessä ei ollut konventionaalinen sotilasoperaatio, vaan kansallissosialismin poliittista ja rodullista perivihollista vastaan käyty tuhoamissota. Elintilaa, *Lebensraumia*, rodullisesti alempiarvoisiltaan pitämiltään slaaveilta valloittamaan pyrkineen kansallissosialistisen Saksan ja Neuvostoliiton välisen sodan julmuus oli tarkoin harkittua ja systemaattista. Tässä tuhoamissodassa oli Saksan armeijan yleisesikuntapäällikkö Franz Halderin mukaan kaikkein raaimman väkivallan käyttö oli tarpeen⁹³.

Operaatio Barbarossaa koskien annettiin 13.5. 1941 kirjallinen direktiivi joka antoi saksalaisille upseereille oikeuden ampua kuka tahansa vihamielisestä asenteesta saksalaisia kohtaan epäilty ja ettei saksalaisia sotilaita rankaista rikoksista paikallista väestöä kohtaan.⁹⁴ Rudenkon kuulustelussa Göring kielsi nähneensä kyseisestä asiakirjaa ennen oikeudenkäyntiä, vaikka se oli lähetetty ilmavoimien operatiiviselle johdolle väittäen itse antaneensa ilmavoimille erittäin tiukat ohjeet sotilaskurista. Göring ei kuitenkaan kyennyt vannomaan etteikö hän olisi vastaanottanut suullista raporttia direktiivin sisällöstä.⁹⁵ Göring myönsi, että kaikki tärkeät direktiivit raportoitiin hänelle, mutta selitti että koska kyseessä oli Hitlerin antama käsky ei edes aselajien ylipäälliköt voineet muuttaa sitä.⁹⁶ Hän kielsi että upseereilla olisi ollut lupa ampua kenet tahansa mielijohdeesta vaan heidän tuli järjestää pikasotilasoikeudenkäynti vihollistoiminnasta epäillyille siviileille.⁹⁷ Rudenkon esitettyä Göringille kenraali Warlimontin laatiman 12.5. 1941 päivätyn asiakirjan jossa vangituilta poliittisilta johtajilta kielletään sotavankistatus ja määrätään heidän pikaisesta tuhoamisestaan Göring selitti kyseessä olevan muistio eikä käsky. Hän kielsi saaneensa koskaan kyseistä käskyä.⁹⁸ Göring korosti, ettei ilmavoimat ylläpitäneet vankileirejä neuvostoliittolaisille sotavangeille ja ettei johtavan asemansa vuoksi käsitellyt sotavankeja koskevia

---

⁹¹ Overy 1984, 129.

⁹² Paxton 2004, 220.

⁹³ Burleigh 2000, 529.

⁹⁴ Burleigh 2000, 530 – 531.

⁹⁵ IMT vol. 9, 637 – 638.

⁹⁶ IMT vol. 9, 640.

⁹⁷ IMT vol. 9, 640 – 641.

⁹⁸ IMT vol. 9, 644.

käskyjä koska kyseessä oli alempien osastojen asia.⁹⁹ Göringin puolustus ettei ilmavoimien komentajana ollut osallisena neuvostoliittolaisten sotavankien kohtelussa paljastuu röyhkeäksi tökeröksi hämäysyritykseksi kun muistetaan että *Reichswerke Hermann Göringin* 600 000 työläisestä vuonna 1942 noin 90% oli joko ulkomaalaisia pakkotyöläisiä tai sotavankeja¹⁰⁰.

Göring kiisti Rudenkon väitteen että Operaatio Barbarossaa ennen annetut käskyt neuvostoliittolaisten kohtelusta todistivat kansallissosialistien pyrkineen fyysisesti tuhoamaan Neuvostoliiton väestön. Hän myönsi että sodan Neuvostoliittoa vastaan uskottiin olevan erittäin ankara johon eivät tavanomaiset konventiot päde.¹⁰¹ Göring kielsi Himmlerin tai Hitlerin antaneen yleistä käskyä neuvostoliittolaisten hävittämiseksi. Göringin mukaan SS-kenraali Bach-Zelewskin oikeudessa antama todistus Himmlerin puhuneen 30 miljoonan slaavin tuhoamisesta oli epäuskottava ja ettei Himmlerillä ollut mahdollisuutta antaa moista käskyä.¹⁰² Kun Göringin 16.8. 1942 antamaa käskyä olla välittämättä itäisten miehitettyjen alueiden väestön hyvinvoinnista elintarvikkeita takavarikoidessa käsiteltiin, Göring kielsi että käsky velvoitti ”puristamaan irti kaikki mahdollinen”. Hänen mukaansa tarkoitus oli tasapainottaa elintarviketilanne miehitysalueilla kokonaisuudessaan. Göring kielsi että kyseessä oli käsky ryöstää alueet putipuhtaiksi, ja vetosi toimien olleen välttämättömiä Saksan henkiinjäämiseksi.¹⁰³ Göring väitti, ettei hänen käskynsä ”mennä ja ottaa kuin verikoira kaikki mitä Saksan kansa voisi tarvita” olisi ollut käsky ryöstää perinpohjaisesti vaan että hän olisi sallinut sotilaiden ostaa mitä haluavat ilman rajoituksia.¹⁰⁴ Stahmerille Göring syytti Neuvostoliiton miehitettyjen alueiden teollisuuden ja maanviljelyksen tuhosta venäläisten poltetun maan perääntymistaktiikkaa.¹⁰⁵ Jacksonin kuulustelussa Göring vastaavasti oikeutti 7.9. 1943 antamansa käskyn maanviljelytarvikkeiden ja elintarvikkeiden poissiirtämisestä länteen ja ruokateollisuuden tuhoamisesta miehityillä Neuvostoliiton alueilla sotilastaktisilla syillä.¹⁰⁶

Yrittäessään ylläpitää ”ritarillista” imagoaan Göring ei kyennyt puolustamaan Neuvostoliittoa vastaan käydyn sodan ennennäkemätöntä raakuutta muuten kuin teeskentelemällä tietämätöntä tai yrittämällä selittää käskyjään vähemmän drakonisiksi. Käsky ”tarttua kuin verikoira” paljastaa kuitenkin että hän vallankäyttäjänä enemmän tuhon retoriikasta nauttiva despootti kuin oikeamielinen ja hurskas ritari. Taistelussa *Lebensraumista*, kansallissosialistien

---

⁹⁹ IMT vol. 9, 642 – 643.

¹⁰⁰ Overy 1984, 128.

¹⁰¹ IMT vol. 9, 644 – 645.

¹⁰² IMT vol. 9, 645.

¹⁰³ IMT vol. 9, 630 – 634.

¹⁰⁴ IMT vol. 9, 634.

¹⁰⁵ IMT vol. 9, 353 – 354.

¹⁰⁶ IMT vol. 9, 558 – 559.

rasistisessa valloitusodassa, olivat kaikki keinot sallittuja.

3. ”ENDLÖSUNG”¹⁰⁷ - GÖRING JA JUUTALAISET

Kansallissosialismin ydinajatuksena oli pseudotieteellinen rotuoppi pohjoisen arjalaisen rodun yliveraisuudesta. Adolf Hitler uskoi vakaasti, että ihmiskunnan ja maapallon tulevaisuus riippui kahden keskenään taistelevan voiman, arjalaisuuden ja juutalaisuuden, välisen kamppailun lopputuloksesta. *Mein Kampfissa* Hitler kirjoitti: ”puolustautuessani juutalaisuutta vastaan taistelen Herran työn puolesta”.¹⁰⁸ Tämä rasistinen pelastusoppi, kansallissosialismin patologinen antisemitismi, on ehkä selkein esimerkki fasististen ideologioiden tarpeesta demonisoida vihollinen¹⁰⁹. Kansallissosialisteille juutalaiset olivat vihollinen joka oli vastuussa niin kulttuurin ja yhteisön rappiosta kuin Saksan kokemasta nöyryytyksestä; ollen myös niin työläisiä riistävän finanssikapitalismin kuin kansainvälisen sosialisminkin takana.

On luultavaa, ettei Göring yksityishenkilönä täysin jakanut kansallissosialismin antisemitistä filosofiaa. Hänen tiedetään tokaisseen ”minä päätän kuka on juutalainen” kun hänen kodissaan vierailleista ihmisistä juoruiltiin¹⁰⁹. Göringin läheinen apulainen, sotamarsalkka Erhard Milch ja kummisetänsä, lapsuutensa sankari Hermann Ritter von Epenstein, olivat puoleksi juutalaista syntyperää. Mosleyn elämäkerran mukaan 11-vuotias Göring joutui kummisetänsä kohtaan tunteman ihailun vuoksi simputetuksi Ansbachin sisäoppilaitoksessa.¹¹⁰ Göring kertoi Nürnbergissä psykologi Leon Goldensohnille liittyneensä kansallissosialistiseen puolueeseen sen poliittisen ohjelman eikä antisemitismin vuoksi.¹¹¹ Tästä huolimatta Göring kuitenkin näytteli merkittävää roolia kansallissosialistisen järjestelmän juutalaisvastaisissa toimissa aina kansalaisyhteiskunnan riistosta pyrkimykseen tappa Euroopan juutalaiset sukupuuttoon.

Stahmerin kuulustelussa Göring arvioi, että kansallissosialistien puolueohjelma juutalaisvastaisine pykälineen oli muotoiltu ennen Hitlerin nousua puolueen johtoon ja ettei tämä olisi ollut sitä luomassa.¹¹² Hän väitti ettei juutalaiskysymys ollut mitenkään hallitseva kansallissosialistisessa ohjelmassa myöntäen että joillekin se saattoi olla tärkein asia.¹¹³ Göring väitti että vähän ennen kansallissosialistisen liikkeen syntyä muutaman kuukauden valtaa pitänyt

---

¹⁰⁷ *Endlösung der Judenfrage*, juutalaiskysymyksen lopullinen ratkaisu, oli termi jota Göring käytti kirjeessään 31.7. 1941 Himmlerin lähimmälle alaiselle, kansallissosialistien turvallisuusorganisaation RSHA:n (*Reichssicherheitshauptamt*) päällikölle, SS-kenraali Reinhard Heydrichille (1904 - 1942) käskien tämän laatia suunnitelmat juutalaiskysymyksen ratkaisemiseksi.

¹⁰⁸ Burleigh 2000, 97.

¹⁰⁹ Paxton 2004, 37.

¹⁰⁹ Mosley 1974, 270.

¹¹⁰ Mosley 1974, 22 – 23.

¹¹¹ Overy 1984; 2012, xi.

¹¹² IMT vol. 9, 273.

¹¹³ IMT vol. 9, 275.

Münchenin neuvostotasavalta olisi ollut leimallisesti juutalaisten johtama. Kansallissosialistien omaksuma antisemitistisyys oli näin ollen vastareaktio äärivasemmiston uhkaan. Göringin mukaan kansallissosialistien puolueohjelman juutalaisvastaiset artikkelit pyrkivät rajoittamaan juutalaisten sodanjälkeistä suhteettoman suurta valta-asemaa tasavallan taloudellisessa ja kulttuurisessa elämässä. Göring väitti että juutalaiset olivat hyötyneet taloudellisesti Saksan sodanjälkeisestä kaaoksesta ja että he johtivat sosiaalidemokraatteja lietsoen nationalismiin ja kansallisten arvojen vastaisuutta. Göringin mukaan kansallissosialistien puolueohjelman periaate oli, että saksalaisten tulee johtaa ja hallita Saksaa ja sen vuoksi juutalaiset tulee sulkea aluksi poliittisen ja sitten kulttuurisen elämän ulkopuolelle. Göring väitti, että jokaista kansallissosialistien lehdistön juutalaisvastaista kommenttia kohden olivat liikkeen vastustajat esittäneet vielä törkeämpiä loukkauksia. Göringin mukaan juutalaisten itsensä teot olivat näinollen vahvistaneet kansallissosialistien antisemitismiä.¹¹⁴ Göringin antisemitismin oikeutuksesta on selkeästi havaittavissa kansallissosialistinen näkemys juutalaisista kansakuntaan kuulumattomina sisäisinä vihollisina. Nämä viholliset tuhoavat kansanyhteisöä sisältäpäin ja omilla toimillaan vahvistavat tarvetta käydä kamppailuun heitä vastaan. Göringin fasisin ajatuksenjuoksun mukaan Saksa oli juutalaisten hyökkäyksen uhri, ja Saksalla oli oikeus puolustautua.

Niinsanotut Nürnbergin lait vuodelta 1935 olivat merkittävä virstanpylväs kansallissosialistisen Saksan juutalaisvastaisissa toimissa. Propagandaministeri Joseph Goebbels oli lietsonut antisemitististä agitaatiota ruohonjuuritasolla ja Hitler oli puheessaan 18.8. 1935 vaatinut että puolueohjelman antisemitistiset kohdat oli nyt toteutettava lakisäätteisesti. Muotoillun kansalaisuuslain perusteella juutalaiset menettivät kansalaisoikeutensa ollen valtion alamaisia. ”Laki saksalaisen veren ja saksalaisen kunnian suojaamiseksi” kielsi rangaistuksen uhalla arjalaisten ja juutalaisten väliset avioliitot ja sukupuolisen kanssakäymisen.¹¹⁵

Stahmerin kuulustelussa Göring selitti Nürnbergin lakien tarkoituksen olleen tehdä selkeäksi jako arjalaisiin saksalaisiin ja juutalaisiin. Göring väitti yrittäneensä saada Hitlerin myöntämään puoli- ja neljäosajuutalaisille luokituksen täysinä saksalaisina. Vuosien 1938 – 39 ulkopoliittisten kriisien vuoksi asia kuitenkin siirtyi taka-alalle.¹¹⁶ Göringin yritys esittää pyrkineensä hillitsemään juutalaisvastaisia toimia tuntuu epäuskottavalta koska hänen mainittuaan Reichstugin presidenttinä julistaneensa Nürnbergin lait mainitsi hän samalla julistaneensa lain uudesta valtakunnanlipusta¹¹⁷. Tulkinnalta, että Göring rinnasti satojen tuhansien ihmisten

---

¹¹⁴ IMT vol. 9, 272 – 274.

¹¹⁵ Burleigh 2000, 299 – 307.

¹¹⁶ IMT vol. 9, 274 – 275.

¹¹⁷ IMT vol. 9, 276.

kansalaisyhteisöiden riiston niinkin banaaliin seikkaan kuin valtiolippusääntöön, on vaikea välttyä.

Saksalaisen lähetystövirkaileija Ernst vom Rathin kuoltua puolanjuutalaisen nuorukaisen Herschel Grynszpanin ampumiin luoteihin 9.11. 1938 käynnistyi Saksassa ennennäkemättömän brutaali juutalaisvastainen pogromi Hitlerin ja Goebbelsin toimesta. Tuhansia juutalaisten omistamia liikehuoneistoja ryöstettiin ja tuhottiin, synagogia poltettiin ja arviolta 20 000 – 30 000 juutalaista vietiin keskitysleireille.¹¹⁸ ”Kristalliyönä” tunnettu pogromi merkitsi jälleen juutalaisten aseman huonontumista Saksassa.

Pogromin Göring selitti Stahmerille Goebbelsin aikaansaannokseksi väittäen ettei Hitlerilläkään ollut mitään tekemistä sen kanssa. Göring sanoi esittäneensä vastalauseensa tapahtumista Hitlerille koska nelivuotissuunnitelman johtajana hän piti taloudellista hävikkiä ja kaupallisen toiminnan häiriöitä erittäin epäsuotuisina asioina. Göring kertoi myös olleensa huolissaan ulkovaltojen reaktioista kun Münchenin sopimuksen¹¹⁹ solmimisesta oli kulunut vain vähän aikaa. Göringin mukaan Goebbels iskosti Hitleriin ajatuksen että juutalaisten tulee maksaa sakko vom Rathin murhasta. Hitler määräsi että juutalaisten tulee maksaa miljardin valtakunnanmarkkan sakko ja heidän omistamat yritykset, erityisesti tavaratalot, tulee arjalaistaa.¹²⁰ Jacksonin kuulustelussa Göring mainitsi kansallissosialistisen hallinnossa häntä itseään juutalaiskysymyksessä radikaaleimmiksi Goebbelsin, Himmlerin ja Heydrichin.¹²¹ Vaikka Göring väitti Stahmerille kieltäytyneensä 12.11. 1938 pidetyssä kokouksessa hyväksymästä taloudellisten rajoitusten yli meneviä juutalaisvastaisia toimenpiteitä¹²² oli hän kokouksessa myös sanonut ”olevan itsestään selvää että me ajattelemme Saksassa ennen kaikkea suuren välienselvittelyn toteuttamista juutalaisten kanssa”¹²³. ”Suuri välienselvittely” fasistisessa ajattelussa ei tarkoittanut muuta kuin joukkotuhoamista.

Se missä määrin Göring oli osallisena kansallissosialistien kesän ja syksyn 1941 aikana tekemään päätökseen hävittää Euroopan juutalaiset sukupuuttoon on epävarmaa. Nykyinen tulkinta on, että Göringin Heydrichille 31.7. 1941 lähettämä käsky valmistella juutalaiskysymyksen lopullinen ratkaisu olisi ollut Gestapon juutalaisasioiden osaston johtajan Adolf Eichmannin laatima. Eichmann ja Heydrich sitten toimittivat kirjeen Göringin työpöydälle allekirjoitettavaksi

---

¹¹⁸ Burleigh 2000, 336 – 339

¹¹⁹ Münchenin sopimus oikeutti etnisten saksalaisten asuttamien Tšekkoslovakian sudeettialueiden liittämisen Saksan valtakuntaan.

¹²⁰ IMT vol. 9. 276 – 278.

¹²¹ IMT vol. 9. 514 – 515.

¹²² IMT vol. 9. 276 – 278.

¹²³ Burleigh 2000, 348.

voidakseen tarvittaessa vedota Göringin auktoriteettiin käskyn toteuttamisessa.¹²⁴ Göring ei itse osallistunut Wannseen konferenssiin 20.1. 1942 jossa Heydrich ilmoitti päätöksestä tuhota Euroopan juutalaiset, mutta pyysi itsensä pidettävän ajan tasalla SS:n toimista.¹²⁵

Jacksonin kuulustelussa Göring kielsi että hänen Heydrichille antamansa käsky olisi velvoittanut SS:n tekemään suunnitelmat juutalaiskysymyksen lopullisesta ratkaisusta. Göringin mukaan käsky velvoitti Heydrichin suunnittelemaan turvallisuuspoliisi SD:n (Sicherheitsdienst) johtajan ominaisuudessa kokonaisratkaisun juutalaisten poismuutolle saksalaisten hallitsemilta alueilta yhteistyössä kaikkien viranomaisten kanssa.¹²⁶ Göring jyrkästi kielsi että käsky juutalaiskysymyksen ratkaisusta olisi osoitettu SS:lle organisaationa.¹²⁷

Maxwell-Fyfen kuulustelussa Göring kielsi että lopullisen ratkaisun tavoitteena oli tuhota fyysisesti kaikki juutalaiset vaan että tarkoituksena oli siirtää juutalaiset pois saksalaisten hallitsemilta alueilta joukkomurhien ollessa yksittäistapauksia.¹²⁸ Göring väitti todisteasiakirjoissa mainitun juutalaisten poistamisen tarkoittavan poissiirtoa eikä tuhoamista.¹²⁹ Yrittäessään pitää joukkomurhat salassa kansallissosialistinen hallinto käytti epämääräisiä kiertoilmaisuja kuten ”evakuointi” ja ”uudelleen asuttaminen”¹³⁰, mistä Göringin on täytynyt olla tietoinen.

Göring epäili oikeudenkäynnin aikana ilmoitettuja lukuja surmattujen juutalaisten lukumäärästä liioitelluiksi. Hän väitti että juutalaisten joukkotuhoaminen tuhoamisleireillä salattiin häneltä arvellen ettei Hitlerkään ollut tietoinen mitä leireillä tapahtui. Vastuulliseksi kauheuksista Göring nimesi Himmlerin joka piti tapahtumat salassa.¹³¹ Maxwell-Fyfen arvellessa neljävuotissuunnitelman johtajana Göringin olleen tietoinen että keskitysleireistä kerättiin valtavasti murhattujen omaisuutta kuten tonneittain kultasormuksia Göring kysyi kuinka hänen voidaan ajatella olleen tietoinen sellaisista yksityiskohdista sillä hänen vastuullaan oli Saksan talouden suuntaviivojen veto.¹³²

Göring sanoi kerran: ”Minulla ei ole omaatuntoa. Omatuntoni nimi on Adolf Hitler”¹³³. Vaikka Göring ei ehkä itse jakanut johtajansa patologista juutalaisvihaa teki hän kuitenkin kaikkensa tämän pakkomielteiden toteuttamiseksi. Göring pyrki vähättelemään rotuajattelun keskeisyyttä kansallissosialistisessa politiikassa. Joutuessaan kohtaamaan lopullisen ratkaisun

---

¹²⁴ Overy 1984; 2012, xi – xii.

¹²⁵ Overy 1984, 128.

¹²⁶ IMT vol. 9, 518 – 520.

¹²⁷ IMT vol. 9, 520 – 521.

¹²⁸ IMT vol. 9, 619.

¹²⁹ IMT vol. 9, 618.

¹³⁰ Burleigh 2000, 643.

¹³¹ IMT vol. 9, 611.

¹³² IMT vol. 9, 612.

¹³³ Overy 1984, 231.

todellisuuden teeskenteli hän tietämätöntä pyrkien siirtämään syyllisyyden omilta ja Hitlerin harteilta jo kuolleiden niskoille.

LOPPULAUSE

Nürnbergin oikeudenkäynnissä Hermann Göring kielsi oikeusistuimella olevan oikeuden tuomita hänet. Göring piti oikeudenkäyntiä pelkkänä sodan voittajien järjestämänä poliittisena näytelmänä, minkä todistaakseen hän vetosi aina tilaisuuden tullen vihollistensa tekemiin samankaltaisiin tekoihin. Hän kielsi jyrkästi olevansa rikollinen ja väitti toimineensa isänmaanrakkaudesta ja uskollisuudesta johtajaansa Adolf Hitleriä kohtaan. Göringin mielestä ehdoton uskollisuus johtajaa kohtaan oli tärkeämpää kuin mitkään moraaliset arvot. Uskollisuutensa vuoksi Göring yritti pestä Hitlerin kädet puhtaaksi julmuuksista. Oikeudessa esitettyihin todisteisiin rikoksista ihmisyyttä vastaan Göring reagoi joko teeskennellen välinpitämätöntä tai niiden aitouden kiistäen. Oman syyllisyytensä julmuuksiin hän itsepintaisesti kielsi, kieltäen olleensa niistä vastuussa tai edes tietoinen johtavasta asemastaan huolimatta. Gilbertin luonnehdinta Göringistä moraalisenä pelkurina on osuva: vaikka Göring myönsi poliittisten vastustajien ja juutalaisten vainoamisen ja orjuuttamisen kieltäytyi hän ottamasta vastuuta julmuuksista jotka olivat hänen käskyjensä väistämättömiä seurauksia.

Göringin antamista perusteluista kansallissosialistisen Saksan teoille on selkeästi havaittavissa fasismin liikkeellepanevat intohimot. Yhtenä kansallissosialistien johtajista Göringin poliittista toimintaa ohjasi uskomus Saksan joutumisesta vihollistensa uhriksi ensimmäisen maailmansodan päättyessä. Nämä viholliset olivat puukottaneet Saksan armeijaa selkään juuri voiton kynnyksellä ja ne olivat pakottaneet Saksan allekirjoittamaan Versaillesin rauhansopimuksen. Kansallissosialismin pyrkimys Göringin mukaan oli pelastaa Saksa siitä suosta mihin parlamentaarinen demokratia, yhteiskuntaluokkien vastakkaisuus ja nationalismin vastaiset vaikutteet olivat Saksan hänen mukaansa ajaneet. Kansallisen pelastuksen resepti oli johtajaperiaatteelle perustuvan diktatuurin luominen ja vastustuksen armoton murskaaminen.

Kansallisesta alennustilasta nouseminen ja kansan yhtenäisyyden vahvistaminen vaati Göringin mukaan poliittisten vastajien, sisäisten vihollisten, sulkemisen keskitysleireihin välittämättä vakiintuneista länsimaisen oikeusvaltion periaatteista. Jo pelkkä epäily valtionvastaisuudesta oikeutti Göringin mielestä yksilön vapaudenriiston. Poliittisten ja rodullisten vihollisten välille Göring piirsi selkeän yhtäläisyysmerkin. Göring väitti, että juutalaiset olivat sosialismin ja kommunismin, kansallismielisten arvojen polkemisen ja saksalaisten kokemien taloudellisten ongelmien takana. Kiihkonationalistina joka uskoi vain voiman oikeutukseen Göring kielsi moraaliset tai lailliset rajoitteet sisäisiä ja ulkoisia vihollisia vastaan käydyssä taistelussa.

Saksan kansan kokema nöyryytys oikeutti Göringin mukaan kansallissosialistien

rasistisen imperialismin ja hän uskoi kansallissosialistisen Saksan aloittaman sodan olleen eloonjäämiskamppailu jota tuli käydä ilman mitään sääntöjä. Keskiaikaisten ritari-ihanteiden edustajaa teeskennellyt ja kansallisen sankarin osastaan vakuuttunut Göring oli todellisuudessa raa'an väkivallan suomasta oikeutuksesta vakuuttunut despootti.

Nyt 70 vuotta Nürnbergin oikeudenkäynnin päättymisen jälkeen voidaan havaita että Hermann Göringin ennustus jokaisesta saksalaiskodista löytyvästä omasta patsaasta ei ole toteutunut. Vaikka nationalistinen oikeistopopulismi on viime aikoina nostanut suosiotaan länsimaissa ei laajaa fasismin rehabilitaatiota ole tapahtunut. Silti tämän päivän oikeistopopulistien retoriikassa on havaittavissa väitteitä yhteiskunnallisesta kriisitilasta; vaatimuksia tiiviimmästä, rappeuttavista vaikutteista vapaasta kansallisesta yhteisöstä; mustavalkoista ystävä-vihollinen - ajattelua ja vahvaa kansallisen johtajan kaipuuta. Vaatimuksesta että saksalaisten tulisi hallita Saksaa, Göringin esittämästä oikeutuksesta juutalaisten poissulkemiselle yhteiskunnasta, ei ole pitkä matka tämän päivän oikeistopopulistien vaatimukseen maahanmuuton rajoittamisesta ja oman kansan asettamisesta etusijalle. Fasismin alkuimpulsseja, sen liikkeellepanevia intohimoja, voi havaita tämän päivän poliittisessa retoriikassa.

LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

PAINETUT LÄHDEJULKAISUT

Trial of the Major War Criminals Before the International Military Tribunal, Nuremberg, 14 November 1945 - 1 October 1946, Volume 9, Volume 22. William S. Hein & Co. Inc., Getzville, NY s.a.

(elekt. Dokumentti: http://avalon.law.yale.edu/subject_menus/imt.asp, viitattu 5.4. 2017)

LÄHDEKIRJALLISUUS

Gilbert, G. M., 1947: *Nuremberg Diary*. Da Capo Press, New York, NY 1995.

Taylor, Telford, 1993: *The Anatomy of Nuremberg Trials – A Personal Memoir*. Skyhorse Publishing, New York, NY, 2013.

TUTKIMUSKIRJALLISUUS JA MUU VIITATTU AINEISTO

Amos, Elon, 2006: “The Excommunication of Hannah Arendt”, johdanto teoksessa Arendt, Hannah, 1964: *Eichmann in Jerusalem*, Penguin Books, New York, NY 2006.

Arendt, Hannah, 1964: *Eichmann in Jerusalem – A Report on the Banality of Evil*. Penguin Books, New York, NY 2006.

Burleigh, Michael, 2000: *Kolmas Valtakunta – uusi historia*. Englanninkielisestä alkuteoksesta *The Third Reich: A New History* suomentanut Seppo Hyrkäs. WSOY Bookwell Oy, Juva 2004.

Mosley, Leonard, 1974: *The Reich Marshal – A Biography of Hermann Goering*. Pan Books Ltd., London 1977.

- Nicholson, Ian, 2016: "Psychologist of the Nazi mind", *Monitor on Psychology Vol 47, No. 5.*, 2016. (elekt. dokumentti: <http://www.apa.org/monitor/2016/05/nazi-mind.aspx>, viitattu 5.4. 2017)
- Overy, Richard, 1984: *Goering – Hitler's Iron Knight*. I.B. Tauris and Co. Ltd, London 2012.
- Paxton, Robert O., 2004: *The Anatomy of Fascism*. Penguin Books, London 2005.
- Ross, Joseph A., 2014: "Göring's Trial, Stahmer's Duty: A Lawyer's Defense Strategy at the Nuremberg War Crimes Trial, 1945-46". *Madison Historical Review Vol. 5*, 2014. (elekt. dokumentti: <http://commons.lib.jmu.edu/mhr/vol5/iss1/3>, viitattu 5.4. 2017)
- Sereny, Gitta, 1974: *Into that Darkness – From Mercy Killings to Mass Murder*. Pimlico, London 1995.
- Tusa, Ann & Tusa, John, 1983: *The Nuremberg Trial*. Cooper Square Press, New York, NY 2003.